

Hybride

Een auto met een stekker en een verbrandingsmotor, een fiets met een hulpmotor, een burgemeester die lid is van het college en tevens pleitbezorger voor zuiver bestuur is, een PRINCE 2 project waarbinnen gescrumd wordt. Voorbeelden van het combineren van twee technieken, twee methodieken of twee zienswijzen. De standaard vraagbaak komt met de definitie voor hybride: nauwe vermenging van ongelijksoortige zaken. Op het gebied van software geeft Wikipedia aan: het beste van twee softwarepakketten of softwarelicenties gecombineerd wordt in één pakket of softwarelicentie. Gaat het hier om een modegril of gewoon om een belastingvoordeel (uit privacyoverwegingen wordt niet vermeld welke van twee van de vier heren een auto met stekker heeft) of technische vooruitgang.

Hybride-oplossingen komen ook voor in de (Geo)-ICT-omgeving van de overheid. Een paar voorbeelden ter illustratie.

- Oude en nieuwe technologie
Op het moment dat een beleidsplan tot implementatie komt is de technologie verder dan de standaarden waarvoor is gekozen. Het leidt tot hybride oplossingen die een mengvorm zijn van nieuwste technologie met gestandaardiseerde technologie. Is alles (upward) compatible? Bijv. word2007 en word365?
- Het gegevensmagazijn in combinatie met berichtenverkeer.
Voor het publiceren en distribueren van informatie hebben veel organisaties voor een magazijn gekozen. Alle informatie is als kopie beschikbaar. Met de komst van het berichtenverkeer is dubbele opslag in theorie overbodig. Applicaties kunnen via brokers en service bussen informatie met elkaar delen. In een hybride omgeving komen het magazijn en de service bus samen voor. Niet de ideale situatie, wel de optimale?
- Een applicatie voor het beheren van de openbare ruimte die moet samenwerken met een BGT-applicatie.
In 2013 hebben de leveranciers van BOR en BGT applicaties afgesproken om geo-berichten tussen de beide applicaties uit te wisselen via de StUFGeoIMGeo standaard. In deze omgeving komt een hybride oplossing voor: uitwisselen met het landelijke loket voor de BGT gaat via berichtenverkeer en voor de uitwisseling van geo-gegevens tussen BOR en BGT wordt in sommige gevallen gekozen voor een "pragmatische" koppeling. Niet conform de standaard, wel optimaal?
- Het maken van uitgebreide GIS-analyses binnen een omgeving voor het beheren van objecten in de openbare ruimte.
Hybride in deze situatie betekent het gebruiken van een specifieke omgeving, het beheren van objecten, voor generieke doeleinden, zoals het beantwoorden van GIS-vragen of het inzetten van de BOR-omgeving voor beleidsdoeleinden. Voor beleid en analyse is een aparte GIS-omgeving toch ideaal?

Wat laten de bovenstaande voorbeelden zien? Dat we nog lang niet alle gevallen volledig elektrisch kunnen rijden. De ICT-omgeving van een gemeente is complex en divers. Ondanks grote inspanningen vanuit Den Haag is de standaard architectuurplaat, die volledig op uitwisseling via berichten gebaseerd is, nog niet bij elke overheidsorganisatie ingeburgerd. Het is daarom ook niet verwonderlijk dat hybride oplossingen geïmplementeerd worden. Een organisatie kan pas afscheid nemen van een gegevensmagazijn als alle applicaties met berichten kunnen werken. Uiteraard moet hierbij wel de dienstverlening moet hierbij leidend zijn, in theorie kan alles prima werken, de praktijk is vaak wat weerbarstiger.

Laten we van de hybride oplossingen een succes maken. Om in de lijn van de definitie te blijven: het combineren van het beste van meerdere oplossingen, met het in gedachten houden van de volgende aandachtspunten voor overheidsorganisaties.

- Ga uit van de standaard architecturen (GEMMA, WILMA, PETRA en MARIJ).
- Verminder het aantal applicaties, geen dubbelingen.
- Focus op processen en gebruik applicaties waarvoor deze bedoeld zijn.
- Bevorder de samenwerking tussen leveranciers op het gebied van berichtenstandaarden.
- Wees realistisch, omwille van gebruiksgemak, performance en andere voorbeelden kunnen bestaande ICT-oplossingen nog prima gebruikt worden.

De auto met stekker is een blijver, nu nog de actieradius vergroten. Het is hierbij wel handig dat er voor noodgevallen een gevulde tank achter de hand blijft.

Leen Murre, Willem Sosef, Harrie van der Werf, Jochem Mollema